

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁGI HÍRLEVÉL 174.

2010. MÁRCIUS 5., PÉNTEK

Napirend

Alkotmányellenes rendelkezés a reklámtörvényben

Paczolay az uniós bírójelölteket véleményező bizottság tagja lett

Törvényszobát avattak a Magyar Országos Levéltárban

Sajtótükör

További információk:

Sereg András sajtófőnök

Tel.: +36202625415

E-mail: serega@enternet.hu

NAPIREND

Az Alkotmánybíróság 2010. március 8-9-i teljes ülésének napirendje

Az Alkotmánybíróság a héten ismét tárgyalja a közoktatási törvény egyik rendelkezésének és a PSZÁF-elnök rendelkezés-alkotási hatáskörének alkotmányosságát támadó államfői indítványokat. A testület folytatja a bejegyzett élettársi kapcsolatról szóló jogszabály vizsgálatát, és először tűzi napirendjére a vagyonosodási vizsgálatok szabályozását megkérdőjelező ombudsmani indítványt.

Kifogást emeltek az Országos Választási Bizottság 328/2007. (IX. 12.) OVB határozata ellen. Az OVB hitelesítette a D. Gy. magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének mintapéldányát. Az íven szereplő kérdés: „Akarja-e Ön, hogy a soron következő választástól az országgyűlési képviselők száma jelentősen mértékben, a jelenlegi háromszáznolcvanhatról kettőszázötvenkettőre csökkenjen?”

Másodszor kerül napirendre a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény módosításáról szóló, az Országgyűlés 2009. december 14-i ülésnapján elfogadott törvény 4. §-ának alkotmányossági vizsgálata. A parlament által elfogadott, de még ki nem hirdetett törvény alkotmányossági vizsgálatára irányuló indítvánnyal a köztársasági elnök 2010. január 4-én fordult az Alkotmánybírósághoz.

Megtárgyalják a Büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 47/A. § (1) bekezdésének alkotmányosságával kapcsolatos határozattervezetet.

Megkérdőjelezték a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 402. § (2) bekezdésének alkotmányosságát.

Megvitatják a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény 20. §-a és 20/A. §-a, valamint a várólista alapján nyújtható ellátások részletes szabályairól szóló 287/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet alkotmányellenességének vizsgálata tárgyában készült határozattervezetet.

Szó lesz a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény egyes rendelkezéseinek az alkotmányosságával kapcsolatos határozattervezetről.

Kifogást nyújtottak be az Országos Választási Bizottság 407/2009. (X. 5.) OVB határozata ellen. Az OVB megtagadta a J. Cs. magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítését. Az íven szereplő kérdés: „Kezdeményezzük a vonatkozó jogszabályok módosítását úgy, hogy népszavazási eljárásban a választók szavazataikat szabad elhatározásuk szerint papíron vagy sms-ben adhassák le.”

Megtámadták az Országos Választási Bizottság 419/2009. (X. 21.) OVB határozatát. Az OVB megtagadta a dr. F. J. és dr. G. K. magánszemélyek által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítését. Az íven szereplő kérdés: „Egyetért-e azzal, hogy az Országgyűlés törvénnyel helyezze hatályon kívül az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 28. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezést, miszerint »Az Alkotmánybíróság az eljárásából eredő költségeket felszámíthatja az indítványozónak, ha annak rosszhiszeműsége az indítvány előterjesztésével kapcsolatban megállapítható.«?”

Kedden másodszer kerül a teljes ülés elé az egyes törvényeknek a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete elnökének rendelkezés-alkotási hatásköréhez kapcsolódó módosításáról szóló, az Országgyűlés 2009. november 23-i ülésnapján elfogadott törvény 1-5. §-ai, valamint a 6. § (3) bekezdés a), illetőleg c)-e) pontjai alkotmányellenességének vizsgálata tárgyában készült határozattervezet. A parlament által elfogadott, de még ki nem hirdetett törvény alkotmányossági vizsgálatára irányuló indítvánnyal a köztársasági elnök 2009. december 14-én fordult az Alkotmánybírósághoz.

Negyedszer lesz napirenden a bejegyzett élettársi kapcsolatról, az ezzel összefüggő, valamint az élettársi viszony igazolásának megkönnyítéséhez szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2009. évi XXIX. törvény alkotmányellenességének vizsgálata tárgyában készült határozattervezet.

Határozattervezet készült a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény 10. § (3) bekezdésének alkotmányosságával összefüggésében.

Megkezdik az alkotmánybírák az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 109. § (3) bekezdés második mondatának, valamint (4) bekezdésének alkotmányossági vizsgálatát. A vagyonosodási vizsgálatok szabályozását az állampolgári jogok országgyűlési biztosa támadta meg.

Megtámadták a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 23. § (3) bekezdése a) és b) pontjainak alkotmányosságát.

A keddi teljes ülés végén három végzéstervezetről is tárgyalnak.

A napirend megtalálható az Ab honlapján
www.mkab.hu/index.php?id=napirend

ALKOTMÁNYELLENES RENDELKEZÉS A REKLÁMTÖRVÉNYBEN

Az Alkotmánybíróság (Ab) március 2-án határozatot hozott a kereskedelmi szólás-szabadság és azon belül a dohányreklámok szabályozásáról.

Az Ab megállapította, hogy a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvény 27. §-a alkotmányellenes. Ez a rendelkezés feljogosította az eljáró hatóságot, illetve a bíróságot, hogy megtiltsa a még közzé nem tett reklám közzétételét, ha megállapítja, hogy a reklám – közzététele esetén – a gazdasági reklámtevékenységre vonatkozó rendelkezésbe ütközne. Az Ab álláspontja szerint az előzetes ellenőrzés lehetősége – a szabályozás általános megfogalmazása miatt – a nyilvános közlések rendkívül széles körére vonatkozik. A sajtótermékekben lévő reklámok közzétételének előzetes hatósági tiltása magának a sajtótermékeknek a megjelenését is akadályozhatja időlegesen. A vizsgált szabály alapján bármilyen szabályszegés észlelése automatikusan a tiltás szankciójával jár. Mindezeket figyelembe véve az Ab arra a következtetésre jutott, hogy a vizsgált szabályozás a véleményszabadság és azon belül a sajtószabadság aránytalan korlátozására ad módot. Ezért az Ab a gazdasági reklámtevékenységről szóló törvény 27. §-át megsemmisítette.

Az Ab elutasította azokat az alkotmányjogi panaszokat és bírói kezdeményezéseket, amelyek a dohánytermékek reklámozásának – az előző reklámtörvényben megjelent – korlátozását kifogásolták. A határozat szerint az Alkotmányban elismert véleménynyilvánítási szabadság nem zárja ki, hogy a törvényhozó az üzleti célú, kereskedelmi kommunikációt korlátozza. Az információkat közlő kereskedelmi jogalanyoknak (jelen ügyben a dohánygyáraknak) nincs az egyéni autonómiából fakadó saját véleményük, és a közléssel nem a politikai közvélemény formálásához járulnak hozzá. Az indítványok olyan üzleti célú, fogyasztásra ösztönöző reklámtevékenység alkotmányos védelmét igényelték, amely nem nyújt többletinformációt a termékekről. Az Ab figyelembe vette, hogy a fogyasztásra ösztönző reklám dohánytermékekre vonatkozott, amelyek egészségkárosító hatása miatt elfogadott a szigorúbb állami beavatkozás.

A határozat megsemmisítést kimondó rendelkezéséhez **Bragyova András** párhuzamos indokolást, **Balogh Elemér** és **Lenkovics Barnabás** különvéleményt csatolt.

A határozat teljes szövege megtalálható az Ab honlapján
http://www.mkab.hu/index.php?id=212_b_2001_ab_hatarozat

PACZOLAY AZ UNIÓS BÍRÓJELÖLTEKET VÉLEMÉNYEZŐ BIZOTTSÁG TAGJA LETT

Paczolay Péter is tagja lett annak a bizottságnak, amely az Európai Unió bíróságaira jelölt bírák és a főtanácsnokok alkalmasságáról ad véleményt. A bizottság hét tagjából egyedül a magyar Alkotmánybíróság elnöke képviseli a legutóbb csatlakozott tizenkét tagállamot.

Az Európai Unió Tanácsa március 1-jétől négy évre megválasztotta azt a héttagú bizottságot, amelynek feladata az Európai Unió Bíróságára és az Európai Unió Törvényszékére jelölt bírák és főtanácsnokok feladatra való alkalmasságának vizsgálata. A határozat kimondja: „A Bíróság és a Törvényszék bíráit és főtanácsnokait a tagállamok kormányai közös megegyezéssel nevezik ki azt követően, hogy konzultációt folytattak azon bizottsággal, amelynek feladata, hogy véleményt adjon a bírácoknak vagy főtanácsnokoknak jelölt személyeknek a feladatra való alkalmasságáról. E bizottságot hét személy alkotja, akiket a Bíróság és a Törvényszék korábbi tagjai, a tagállamok legfelsőbb bíróságának tagjai és az elismert szakértelemmel rendelkező jogászok közül választanak ki, és akik közül egy személyre az Európai Parlament tesz javaslatot.”

A bizottság elnöke **Jean-Marc Sauvé**, a francia Államtanács alelnöke. A bizottság tagjai: **Peter Jahn**, az Európai Bíróság volt osztrák bírása, **Lord Mance**, az angol Legfelsőbb Bíróság bírása, **Torben Melchior**, a dán Legfelsőbb Bíróság elnöke, Paczolay Péter, a magyar Alkotmánybíróság elnöke, **Ana Palacio Vallelersundi**, spanyol EP-képviselő és **Virpi Tiili**, az Elsőfokú Bíróság volt finn tagja.

További részletek:

<http://afsj.wordpress.com/2010/02/08/setting-up-of-a-panel-for-the-partial-renovation-of-the-judges-and-advocates-general-of-the-court-of-justice/>

TÖRVÉNYSZOBÁT AVATTAK A MAGYAR ORSZÁGOS LEVÉLTÁRBAN

Paczolay Péter, az Alkotmánybíróság elnöke március 2-án felavatta a Döry Ferenc Törvényszobát a Magyar Országos Levéltár Bécsi kapu téri épületében. A levéltár 1756. március 1-jei megalakulása óta folyamatosan, a jogszabályok által szabályozottan gyűjti a törvények hitelesített példányait. A most átadott törvényszobának azonban szimbolikus jelentősége is van: az ezeréves történelem valamennyi törvényét együtt, egy helyen őrzik majd ezután, korszerűbb körülmények között.

Avatási beszédében Paczolay Péter elmondta, hogy az Alkotmánybíróság 1989-es megalakulásakor az Aranybullát választották jelképnek az alkotmánybírák: II. András király aranypecsétjének másolatát viselik a talárjuk fölött. A jelképválasztás oka, hogy a jogtörténeti hagyományban az 1222. évi törvény szövegét tekintették az első írott magyar „alkotmánynak”, elsősorban azért, mert a királyi hatalom korlátozását, és – a középkori értelemben vett – szabadságjogok elismerését látták benne.

Az ünnepség alkalmat adott arra is, hogy az Alkotmánybíróság tagjai közelről tanulmányozhassák a középkori gyűjtemény eredeti okleveleit, jogi vonatkozású dokumentumait.

Az Aranybulla szövegének legrégebbi, hiteles másolata az az oklevél, amelyben Nagy Lajos király 1351-ben megerősítette a törvényt: ezt őrzik ma is a Magyar Országos Levéltárban. A képen az alkotmánybírák a hiteles másolattal

SAJTÓTÜKÖR

Alkotmányellenes a gazdasági reklámtevékenységről szóló törvény dohányreklámok közzétételével kapcsolatos egyik rendelkezése, amely lehetővé teszi a még meg nem jelent reklám letiltását – közölte március 2-án az Alkotmánybíróság (Ab). Az Ab a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló törvény egyik rendelkezését semmisítette meg. Ez a rendelkezés feljogosította az eljáró hatóságot, illetve a bíróságot, hogy megtiltsa a még meg nem jelent reklám közzétételét, ha megállapítja, hogy a reklám a gazdasági reklámtevékenységre vonatkozó rendelkezésbe ütközne. Az Ab a kereskedelmi szó-lásszabadságra hivatkozva azzal indokolta álláspontját, hogy az előzetes ellenőrzés lehetősége – a szabályozás általános megfogalmazása miatt – a nyilvános közlések rendkívül széles körére vonatkozik. A reklámok közzétételének előzetes hatósági tiltása a sajtóterméknek a megjelenését is akadályozhatja időlegesen. A vizsgált rendelkezés alapján bármilyen szabályszegés észlelése automatikusan a tiltás szankciójával jár. Mindezeket figyelembe véve az Ab arra a következtetésre jutott, hogy a szabályozás a véleményszabadság és azon belül a sajtószabadság aránytalan korlátozására ad módot. Az Ab elutasította azokat az alkotmányjogi panaszokat és bírói kezdeményezéseket, amelyek a dohánytermékek reklámozásának – az előző reklámtörvényben megjelent – korlátozását kifogásolták. A határozat szerint az alkotmányban elismert véleménynyilvánítási szabadság nem zárja ki, hogy a törvényhozó az üzleti célú, kereskedelmi kommunikációt korlátozza. Az információkat közlő kereskedelmi jogalanyoknak (jelen ügyben a dohánygyáraknak) nincs az egyéni autonómiából fakadó saját véleményük, és a közléssel nem a politikai közvélemény formálásához járulnak hozzá. Az indítványok olyan üzleti célú, fogyasztásra ösztönöző reklámtevékenység alkotmányos védelmét igényelték, amely nem nyújt többletinformációt a termékekről. Az Ab figyelembe vette, hogy a fogyasztásra ösztönző reklám dohánytermékekre vonatkozott, amelyek egészségkárosító hatása miatt elfogadott a szigorúbb állami beavatkozás – áll a közleményben.

Kifogásolja a szakorvosképzési rendszerről szóló kormányrendelet egyes részeit, ezért Alkotmánybírósághoz fordult **Ternák Gábor**, a Pécsi Tudományegyetem tanára. Az orvosprofesszor elmondta: írásban megfogalmazott beadványában azt kérte a testülettől, hogy állapítsa meg a tavaly júniusban elfogadott rendelet azon pontjainak alkotmányellenességét, melyek megítélése szerint hátrányosan érintik a rezidenseket. Utalt rá, hogy az idén életbe lépett jogszabály szerint a rezidensképzésben részesülő orvosok a képzés ideje alatt és az azt követő 4 évig nem vállalhatnak munkát külföldön, ellenkező esetben ki kell fizetniük képzésük költségeit, amely egyes szakmáknál akár a 10 millió forintot is elérheti. Megjegyezte: ez az átlagosan 93 ezer forint nettó bért kereső rezidensek 9 évnyi röghöz kötését jelenti. A jogszabály sérti az esélyegyenlőség, a munkaerő szabad áramlásának elvét, s nem felel meg az egyenlő bánásmód követelményeinek sem. Javaslatára szerint az orvosok elvándorlásának problémájára nem a korlátozás és a szankcionálás, hanem az egészségügy megfelelő finanszírozása jelentene megoldást.

Az Alkotmánybírósághoz fordult a Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete (PDSZ) az osztálylétszámokról szóló népi kezdeményezésük ügyében – mondta **Kerpen Gábor**, PDSZ elnöke. A Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete azután indította el népi kezdeményezésüket, hogy nem sikerült az osztálylétszámok csökkentésére vonatkozó javaslatuknak érvényt szereznie. A kérdőívet az Országos Választási Bizottság (OVB) kétszer elutasította, a legutóbb februárban, érdemi indoklás nélkül. Ezt követően döntöttek úgy, hogy az Alkotmánybírósághoz fordulnak, és azt várják a testülettől: a kérdőív hitelesítését „az OVB hatáskörébe utalja”. Kerpen elmondta: azt szeretnék elérni, hogy a jogszabályban rögzített maximálisnál ne lehessen nagyobb létszámú osztályokat indítani. A közoktatási törvény módosítása ugyanis lehetővé tenné, hogy szeptembertől a maximális létszámtól akár harminc százalékkal is el lehessen térni. Ezt azt jelenti, hogy az óvodában a jelenlegi 25 helyett akár 33, az általános iskola alsó tagozatán 26 helyett 34, felső tagozatán 30 helyett 39 diák is lehetne egy osztályban. Középiskolában most a maximális osztálylétszám 35 tanuló, ez szeptembertől 46-ra emelkedhetne. Kollégiumokban 37 helyett 48 is diákkal indulhatnának csoportok.

Amit ma sok esetben tesznek a hatóságok, az teljesen ellentétes a józan ésszel – mondta **Szepessy Zsolt**, Monok polgármestere, az Összefogás Párt elnöke annak kapcsán, hogy az Alkotmánybíróság megsemmisítette Monok képviselő-testületének azon rendeletét, amely megvonta volna a gyermekvédelmi támogatást attól a szülőtől, aki nem rendszeresen járattja gyermekét iskolába vagy óvodába. Szepessy Zsolt március 1-jén úgy fogalmazott: fel kell hívni a törvényi szabályozások közötti anomáliákra a figyelmet. Ebben az esetben ugyanis az Alkotmánybíróság azt mondta, joga van a szülőnek úgy nevelni gyermekét, ahogy akarja. Több esetben pedig – az önkormányzat feljelentése alapján – elmarasztalták a szülőt (felfüggesztett börtönbüntetésre ítélte a bíróság), mert nem járatta gyermekét iskolába. Ha az önkormányzat nem alkalmazhat semmiféle szankciót, akkor hogyan kérheti számon ugyanezt az állam? – tette fel a kérdést a monoki polgármester. Annak a véleményének is hangot adott, hogy nemcsak a válság, hanem az aluliskolázottság, az oktatás hiánya is növeli a munkanélküliséget. Jó lenne már megláttatni a törvényt alkotókkal, hogy „gyakorlatilag azok a törvények, amelyek ezt szabályozzák, rosszak” – fűzte hozzá. Szepessy kitért arra: ezen indokok alapján az Összefogás Párt népszavazást kezdeményez. Ezzel azt szeretnék elérni, hogy ne kapjanak segílyt azok a szülők, akik nem járattják iskolába gyermeküket. Az összeget a helyi gyermek- és családvédelmi központokhoz utaltatná a polgármester, így közvetlenül a gyermekre lehetne fordítani a pénzt. Közölte: Monokon, akinél „visszatartották a pénzt, azt okkal és joggal” tették. Az önkormányzatnak addig nem áll szándékban semmit sem fizetni, amíg jogerős bírósági határozat erre nem kötelezi. A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei monoki képviselő-testület 2008 tavaszán döntött úgy, munkához köti a szociális segélyek folyósítását, illetve arról is határozott, hogy a szülők csak akkor kapják meg az adható segélyeket, ha óvodába, iskolába járattják gyermekeiket. A szociális kártyáról tavaly októberben döntöttek. A döntés szerint a szociális segély 60 százalékát kártyára utalja az önkormányzat, 40 százalékát pedig készpénzben kapják meg az érintettek.

A mentelmi jog immunitást jelent, az alkotmányos függetlenséggel rendelkező tisztségviselők befolyásmentes működésének jogi garanciáját, sérthetlenségét – írja **Kondorosi Ferenc** egyetemi tanár a Mentelmi jogtiprás című cikkében, amely a Vasárnapi Hírek február 27-i számában jelent meg. – Ez az immunitás kivétel is egyben a törvény előtti egyenlőség alkotmányos elve alól. Az első probléma éppen ezzel van. Mármost azzal, hogy a mentelmi jog szabályozása alkotmányellenes. Ahhoz tudniillik, hogy alkotmányos legyen, néhány mondatban meg kellene róla emlékezni az alkotmányban is. Mindenféle kivételezés csak akkor lehet alkotmányos, ha ezt maga az alaptörvény tartalmazza. Jelenleg ennyi az alkotmányi tétel: „Az országgyűlési képviselőt – az országgyűlési képviselők jogállásáról szóló törvényben szabályozottak szerint – mentelmi jog illeti meg.” Nagyvonalú ez a rendelkezés – két okból is: egyrészt nem elegáns, ha külön törvény ír felül egy alkotmányos jogot, másrészt miért csak az országgyűlési képviselőt „nevesíti”. Mert rajta kívül mentelmi joga van még a köztársasági elnöknek, tizenegy (kilenc) alkotmánybírónak, négy ombudsmannak, az Állami Számvevőszék elnökének és elnökhelyettesének, továbbá valamennyi bírónak és ügyésznek. Csaknem ötezer személynek. A mentelmi jog szabályozásával más gondok is vannak. A hatályos előírások szerint az országgyűlési képviselőt csak tettenérés esetén lehet őrizetbe venni, és ellene csak a parlament előzetes hozzájárulásával lehet büntető- vagy szabálysértési eljárást indítani, büntetőeljárás-jogi kényszerintézkedést alkalmazni. Az, hogy a képviselő a szabálysértési eljárás alól is mentesül, indokolatlan kiváltság, hiszen büntetlenül lépheti túl a sebességet, vagy követhet el – politikai motivációval aligha magyarázható – más szabálysértést. Ezekben az ügyekben ráadásul a képviselő le is mondhat a mentelmi jogáról. A szabályozást úgy kellene átalakítani, hogy a bagatell súlyú cselekményekre ne terjedjen ki a mentelmi jog, viszont arról ne is lehessen lemondani. Az sem mindegy, ki kezdeményezi az Országgyűlésnél a mentelmi jog felfüggesztését. Ha a legfőbb ügyész indítványozza, akkor nem szabadna engedni, hogy az ügy érdemi elbírálásra plénum elé kerüljön, ahol a képviselők pártszimpátia alapján leszavazhatják a vádhatóság fejét. A legfőbb ügyész indítványában ugyanis benne van az egész ügyészi szervezet tekintélye, szakértelme, szakmai tapasztalata, ezért az illetékes parlamenti bizottságnak kizárólag azt kellene megvizsgálnia, hogy a megkeresés valóban a legfőbb ügyésztől származik-e, illetve a megjelölt körülmények formailag elegendőek-e a büntetőeljárás megindításához. Ezzel a megoldással a közvádra üldözendő cselekmények nem kerülnének egy kalap alá a becsületsértési ügyekkel. Végül: megfontolandó lenne, ha a mentelmi jog felfüggesztése egyben a képviselői megbízatás felfüggesztését is jelentené. Vagyis ügye tisztázásáig nem vehetne részt a parlament munkájában, nem kaphatna tiszteletdíjat. Ez a drákói szigor azonban csak akkor elképzelhető, ha a mentelmi jogot megtisztítanánk az indokolatlan immunitásoktól a szabálysértési eljárásban, illetőleg megszüntetnénk a legfőbb ügyészi indítványok leszavazásának lehetőségét – elvtelen gyakorlatát – a közvádas ügyekben.

Az orosz alkotmánybíróság kimondta, hogy a strasbourgi emberi jogi bíróság orosz állampolgárok jogsértési ügyeiben hozott döntéseit újonnan felmerült körülménynek kell tekinteni, s a megtámadott ítéletet felül kell vizsgálni – jelentették a hétfői orosz lapok, hozzátették azonban, hogy a jogsértőnek minősített ítélet megmásítására az alkotmánybírák nem kötelezték az orosz

bíróságokat. A nemzetközi emberi jogi bíróság ítéleteit az orosz jogrend részének és kötelező érvényűnek ismerték el az orosz alkotmánybírák, de az ítéletek végrehajtását – vagyis a megtámadott orosz bírósági ítéletek megmásítását – nem garantálták. A Strasbourgan esetleg megítélt kárpótlást eddig is kifizették a felpereseknek, mostantól azonban újratárgyalják a bepanaszolt ügyet, és arra is esély nyílik, hogy a megtámadott ítéletet megváltoztassák. Az alkotmánybírósághoz három orosz állampolgár fordult, mindegyikük polgári perben született orosz bírósági ítéletet támadott meg korábban. A Vremja Novosztyej című lapnak egy szakértő elmondta: az eddigi helyzet igen ellentmondásos volt, mivel a felperesek megkapták a kártérítést, vagyis elismerték a bepanaszolt jogsértést és a strasbourgi bírák ítéletét, de a jogsértőnek minősített bírósági ítéletet végrehajtották. Az alkotmánybíróság mostani állásfoglalásában egyébként rámutatott: elvben az orosz bíróságoknak eddig is újra kellett volna tárgyalni az ügyeket a nemzetközi emberi jogi bíróság döntései alapján, legalábbis a büntetőjogi és a gazdasági perrendtartás ezt lehetővé tette. A polgári perrendtartásban azonban ez nem szerepelt külön, és a jogalkalmazási gyakorlat „valahogy másképpen alakult” – írta a Vremja Novosztyej című lap. A strasbourgi bíróság jogai Oroszországban még így is korlátozottak: nem írhatja például elő a megtámadott döntések megváltoztatását, és nem ítélhet meg járadékokat, ahogy ezt az Európa Tanács miniszteri tanácsa már többször felvetette.

Megsemmisített a kolumbiai alkotmánybíróság egy népszavazás kiírásáról rendelkező törvényt, amelynek értelmében **Álvaro Uribe** elnök lehetőséget kapott volna, hogy harmadik alkalommal is indulhasson a dél-amerikai ország államfői tisztségéért. A kilencfős testület 7-2 arányban határozott úgy, hogy a tavaly szeptemberben elfogadott jogszabály ellentétes az alkotmánnyal. A bírók egyebek mellett kifogásolták a referendum mellett folytatott kampány finanszírozását, illetve szabálytalanságokat állapítottak meg a jogszabály parlamenti elfogadása körül. Uribe az alkotmánybíróság döntése után bejelentette: elfogadja és tiszteletben tartja a testület határozatát. A hazájában a gyilkosságok és emberrablások visszaszorítása és a baloldali gerillákkal szembeni kemény fellépése miatt népszerű, konzervatív Uribét 2002-ben választották Kolumbia államfőjévé. Már a 2006-os újráválasztásához is az alkotmány módosítására volt szükség. A Harvardon és Oxfordban is tanult 57 éves jogász az Egyesült Államok szoros szövetségese Latin-Amerikában, miközben a szubkontinens több országának élén is Washingtont hevesen bíráló baloldali populista politikus áll.

Az amerikai nemzeti parkokban a február 22-én életbe lépett új szabályozás szerint engedélyezett a fegyverviselés. A Grand Canyonban, a Yellowstone, a Yosemite és további mintegy 370 parkban a turisták ezentúl törvényesen viselhetnek akár csőre töltött puskát is. A **Barack Obama** elnök által tavaly májusban – egy hitelkártyajogi törvénycsomaghoz csatolva – aláírt módosítás eltörölte azt a 25 éves szabályozást, amely tiltotta a parkok területén rejtett fegyver viselését. Az 1980-as évek óta fegyvert csak elzárva – az autók kesztyű- vagy csomagtartójában – lehetett a parkok területére vinni. A tilalom megszüntetését támogatók szerint az új szabályozás összhangot teremt a fegyverviselésre vonatkozó, parkokon kívüli előírásokkal, az ellenzők viszont aggódnak, hogy véget ér a parkok nyugalma, megnövekedhet az erő-

szak. **Bill Wade**, aki korábban a virginiai Shenandoah Nemzeti Park főfelügyelője volt, azt mondta, az Egyesült Államoknak ma a parkok a legbiztonságosabb területei. Szerinte balesetet okozhat például, ha valaki a sötétben lövöldözni kezd, mert gyanús zajt hall sátra körül, vagy ha megsebesítenek egy medvét, amely veszélyessé válhat. **Andrew Arulanandam**, a Nemzeti Lőfegyver Szövetség (NRA) közügyi igazgatója viszont más véleményen van. Szerinte a parkok egyáltalán nem olyan biztonságosak, mint azt sokan vélik, és mindenkinek, akinek engedélye van fegyver viselésére, joga van szükség esetén megvédeni magát és családját. Az NRA 7-8 éven át lobbizott a tilalom eltörléséért. Az új szabályozás értelmében csak a látogatóközpontokban és a parkrendőrség hivatalaiban nem lehet fegyvert viselni, nem tiltja semmi azonban azok hordását például a parkok éttermeiben, moteljeiben és egyéb létesítményeiben. Ezentúl az egyes szövetségi államokban érvényes fegyvertartási jog érvényesül a parkok területén is, 20 park kivételével, ahol érvényben marad a korábbi tilalom. A turistáknak azonban ügyelniük kell rá: a több államra kiterjedő nagy parkok esetében, amilyen például a Yellowstone, az államhatárok átlépésével a parkon belül is változnak az előírások. Az Egyesült Államok nemzeti parkjainak 275 millió látogatójuk volt 2008-ban.

VILÁGGAZDASÁG ONLINE

Megsemmisítette a lengyel alkotmánybíróság azt a nemrégiben életbe lépett törvényt, amely felére csökkentette az 1981-es szükségállapotot bevezetett kommunista tisztviselők – közöttük **Wojciech Jaruzelski** tábornok – nyugdíját. Az összesen 80 ezer embert érintő törvény másik része – amely az egykori titkosszolgálat tagjainak nyugdíját csökkentette – ugyanakkor átment a varsói alkotmánybíróság szűrőjén.